

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. II. In quibus prætera casibus Laicus conveniri possit coram iudice
Ecclesiastico, sive à Clericis, sive etiam, à Laicis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

mandare, ut sententiam in causa appellationis contra subditum illius latam, exequatur, vel subditum suum compellat, ad ferendum in causa appellationis testimonium; *juxta Gloss. hic V. suscipere.*

SECTIO IV.

De foro competente Laicorum conventorum à Clericis, & quando Laicus conveniri possit apud Judicem Ecclesiasticum?

§. I.

Ubi, sive coram quo Judice Ecclesiastico, an Seculari, Clericus conveniri possit, vel debeat Laicum?

EX regula quadam generali actor forum rei sequi debet, & consequenter actor Clericus reum Laicum coram seculari Magistratu convenire deberet; sicuti tamen consuetudo peculiarium Regionum hac in re varia est, ita possunt etiam jura contra communem regulam decidere aliquid. Et hinc *juxta c. si Clericus s. h. t.* primò, si Clericus contra Laicum agit, petendo ab eo rem, de qua constat, quòd Ecclesie sit, aut Clerico propria, vel quando Laicus non negat, rem peritam Ecclesie, aut Clerici esse, adiri debet Judex Ecclesiasticus, eò quòd in tali casu videatur sacrilegium in detentione intervenire, de quo judicat Ecclesiasticus; si verò Laicus negat, rem, quæ petitur Ecclesie aut Clerici propriam esse, vel satis constet, nec Ecclesie, nec Clerici propriam hanc rem esse, vel saltem dubium sit, num sit Ecclesie aut

Clerici propria, Clerico actore affirmat, Reo tamen Laico negante, coram judice seculari causa talis cognosci debet (ob communem regulam, quòd actor forum rei sequi debeat) modò Laicus conventus fortassis apud Ecclesiasticum judicem à Clerico asserente, rem hanc Ecclesie aut propriam esse, protestetur coram eo, si neget, rem hanc, Ecclesie esse, quòd per hanc negationem, neque laici contestari, neque in illius jurisdictionem consentire velit, ne prorogare in jurisdictionem Ecclesiastici judicis videatur: nunquam tamen si causæ principali adhæreat aliqua qualitas, quæ hinc dras possit Ecclesiasticam, etiam si reus conventus eam neget, mixti fori tamen censebitur causa talis, ut etiam coram Ecclesiastico negans reus conventus possit.

§. II.

In quibus præterea casibus Laicus conveniri possit coram Judice Ecclesiastico, sive à Clericis, sive etiam à Laicis?

Regulariter quidem Laicus coram Laico Magistratu conveniri debet in causa Civili, si tamen judex Laicus desit officio suo in administranda justitia, potest reus Laicus ab actore, sive Clericus hic sit, sive Laicus, trahi ad judicem Ecclesiasticum, etiam si causa metè Civilis sit *C. Licet. 10. & c. Ex terrore 11. h. t.* (sicuti enim justitia negligenda non est) quin imò viduæ, pupilli, orphani, & alii ejusmodi miserabiles personæ, si opprimantur, aut possessione suâ spoliarentur, possunt statim & immediate Laicum

convenire coram Ecclesiastico Magistratu
*6. Ex parte 15. h. t. ad recuperandam pos-
 sessionem (quia harum personarum de-
 fensio ad Ecclesiam cumulatim saltem
 pertinet) quamvis causa feudalis sit, aut
 alia profana, aut personæ tales, quæ in
 jure habentur miserabiles, divites essent;
 & quamvis hodie in praxi contrarium
 ferè ubique obrineat, juri tamen con-
 formem nostram sententiam esse, in pos-
 sessione negari non potest, & in casu quo
 miserabiles hæ personæ sunt etiam pau-
 peres, vel certè juramento interposito
 ad contractum se observandum obliga-
 verunt, qui cū personis talibus contraxe-
 runt, quo in casu juramenti obligatio
 ab Ecclesiastico Magistratu urgeri potest.
*6. Cū Laicus 3. h. t. in 6. ob juramenti
 scilicet religionem, cujus observatio
 urgenda ad Ecclesiasticam Iudicem per-
 tinet.**

§. III.

*Coram quo Iudice conveniri pos-
 sint Raptores, & Invasores rerum
 Ecclesiasticarum?*

Cū tales malefactores sacrilegi ha-
 beantur, consequenter conveniri
 possunt velut in crimine mixti fori tam
 coram Ecclesiastico quàm coram Sæcu-
 lari Iudice; prout habetur in *6. Cū sit. 8.
 h. t.* non quidem si patrimonialia tantum
 bona Clericorum injustè invadant, quod
 crimen sacrilegium dici non potest, sed
 si bona Ecclesiasticarum, aut ipsas etiam per-
 sonas Ecclesiasticas violent, vel sibi u-
 surpent, sive Ecclesiæ & possessionem
 bonorum ut jurium Ecclesiæ invadant,
 & perturbent *6. Conquestus 16. h. t.* (cū
 etiam hæc injusta detentio & perturbatio

sacrilegii nomine veniat) vel turbent et-
 iam temporalem jurisdictionem ad Ec-
 clesiam pertinentem, aut piis causis do-
 nata rapiant &c.

§. IV.

*De causis, aut criminibus mixtis,
 quorum cognitio ad utrumque forum
 Ecclesiasticum & Sæculare
 pertinet.*

Crimina alia esse merè Ecclesiastica,
 quæ circa materiam merè spiritua-
 lem versantur, & ad Iudicem Ecclesiasti-
 cum pertinent, prout est crimen hæresis
 Simoniacæ &c. aliæque merè civilia, quo-
 rum punitio præcisè habetur ex jure Civili,
 & ad Magistratum sæcularem, si Laicus
 reus est, pertinet &c. ut est furtum &c.
 alia mixti fori esse (in ordine ad Laicos
 scilicet fideles, in quæstionibus facti &c.)
 ita ut ab utroque jure puniantur, & in
 illis cognoscendis, & puniendis locus de-
 tur præventioni, qualia crimina sunt
 adulterium, usura Blasphemia, per-
 jurium, sortilegium, sacrilegium,
 crimen falsi &c. quodsi tamen in his
 mixti fori criminibus ab uno Iudice, qui
 alterum prævenit, absolutus fuit, potest
 nihilominus ab altero Iudice, si secun-
 dum allegata & probata nocens repertus
 fuerit, puniri; quia sententia lata in uno
 iudicio profusè separato ab altero, non
 parit in hoc exceptionem rei judicatæ.

§. V.

*Virum, si Clericus litiget cum Laico
 coram Iudice seculari, lis decidenda sit
 secundum leges, & consuetudines fori
 Sæcularis, an Canonici?*

Dubiam quæstionem facit *cap. Quod
 Clericus 9. h. t.* ubi Pontifex man-
 dat.